

SZENFNERNÉ VARGA ANIKÓ

A BALATONFÜREDI HELYTÖRTÉNETI EGYESÜLET TEVÉKENYSÉGE (1995 – 2010)

Egyesületünk 1994. december 15-én alakult – az előző esztendőben avatott – Városi Helytörténeti Gyűjtemény épületében, amely ma is székhelyünk (Arany János utca 12.). Nem véletlen, hogy ott, hiszen a gyűjtemény feladata azonos egyesületünk céljaival, kölcsönösen segítjük egymás munkáját. Az egyesület létrehozását szorgalmazó akkori AKSZI (Aranyhíd Kulturális Szolgáltató Intézet) erkölcsi és anyagi támogatása alapot adott ahhoz, hogy a füredi helytörténeti kutatómunka szervezett keretek közé kerüljön.

1995. február 14-én megtörtént cégbírószági bejegyzésünk, majd egyesületünk 1998-ban közhasznúvá vált. 2001-ben elkészült logónk, amely Füred falu 1695-ös pecsétjének grafikai másolata.

Alapításkor elnökül prof. dr. Horváth Mihályt, a tudós füredi lokálpatriótát választottuk. Titkárunk Németh Ákosné Rác Lidia könyvtáros, a gyűjtemény és az egyesület megálmodója és megszervezője lett, aki ezt a tiszteket nyugdíjazásáig nagy szakértelemmel látta el. Utódja Elek Miklós könyvtáros, a Városi Helytörténeti Gyűjtemény vezetője lett. Prof. dr. Horváth Mihály 9 éves munka után lemondott. A közgyűlés 2003-ban Szenfnerné Varga Anikót, a Bem József Általános Iskola igazgatóhelyettesét választotta elnökül. Titkári megbízásától – nyugdíjba vonulása miatt – megvált Elek Miklós tagtársunk. Utóda jelenleg is Tóth Györgyi könyvtáros, múzeumpedagógus, a Városi Helytörténeti Gyűjtemény dolgozója. Elnökségünk tagjai voltak: dr. Dibusz László, György Péter, Szenfnerné Varga Anikó, Tóth Attila és Tóth Györgyi. Jelenlegi tagok: Bertók Gyula, Egervári Tivadar, Karika Erzsébet.

A maroknyi (25 fős) alapító tagságot különböző korosztályú emberek alkották, más-más foglalkozási körökből jöttek, de azonosak voltak abban, hogy szívesen és lelkesen munkálkodtak, kutattak a település feltáratlan, gazdag múltja után. Gyűjtötték a még fellelhető dokumentumokat, és megismertették azokat előadásokon, kiállításokon és különböző kiadványokban.

A megalakulás óta szándékaink, céljaink változatlanok maradtak. Tagjaink számtalan értékes tárgyi emlékekkel, régi iratokkal, könyvekkel, újságokkal, fotókkal, képeslapokkal gazdagítják a Városi Helytörténeti Gyűjtemény anyagát. Öröndetes, hogy taglétszámunk 17 év alatt 71 főre emelkedett.

Évente elnökségi ülésen készül el provizórikus munkatervünk, amelyet a februári beszámoló közgyűlésen a tagság kiegészít, illetve véleményez. Havonta találkozunk szervezett vagy kötetlen programokon. Az egyesületi napok várható eseményeire Hírlevél emlékezteti tagjainkat.

Egyesületünk az országosan ismert személyek mellett kiemelten ápolja azon füredi polgárok emlékét, akik sokat tettek a településért, emlékük megőrzése erkölcsi kötelességünk. Sírjaiknál – évfordulók esetén – megemlékezést tartunk (pl. Dicenty Dezső szőlész-borász, dr. Csajághy Gábor vegyészkutató, Molnár Aladár, a szeretetház megalapítója, Ujhelyi Károly ezermester stb.), emléktáblákat, emlékhelyeiket megkoszorúzzuk, illetve posztumusz kitérítésekre teszünk javaslatokat.

Emlékezés Csajághy Gáborra (1998)

Így kapott Pro Urbe díjat halála után Bálint Jánosné, akinek nemes adománya a helytörténeti gyűjtemény épülete, Peremartoni Nagy Sándor faipari mérnök és Szekér Ernő agrármérnök lokálpatrióták, akik szívügyüknek tekintették a balatoni, közelebbről a füredi táj védelmét, népszerűsítését.

Közterületek elnevezéséhez is gyakran kérjük véleményünket, máskor mi kezdeményezzük a névadást (pl. Cséplő Ernő, Bata Ferenc, Lapos teleki, Györök György, Protiwinsky Ferenc utca).

Szakemberek által nagyra értékelt segítséget nyújtottak tagjaink a Füred monográfia készítése során.

Kiállításokhoz is sok értékes dokumentumot ajándékoztak vagy kölcsönöztek tagjaink, pl. Várostarténeti kiállítás (1996); A szabadságharc füredi emlékei (1998); 100 éves a Balatonfüredi Polgári Iskola (2005).

Protiwinsky Ferenc festőművész születésének 120. évfordulóján a Jókai Mór Emlékmúzeumban nyílt kiállítás, melynek megrendezését egyesületünk kezdeményezte, a képek összegyűjtésében is segédkeztek tagtársaink (2004).

Javaslatunkra visszekerült helyére a Jókai obeliszk (2006). Emléktáblák elhelyezése előtt kikérjük véleményünket, több ízben egyesületünk hívta fel a figyelmet egy-egy emlékjelre érdemes személyiségre. Javaslatunkra kapott emléktáblát a Szívkórház falán dr. Schmidt Ferenc igazgató-főorvos, a táblán látható dombormű elkészítését szervezetünk finanszírozta. Mindig nagy érdeklődés kísérte az általunk szervezett előadás-sorozatokat. Kezdetben (1994–2000) ezek szervezésében az AKSZI támogatott bennünket, később a Városi Könyvtár. Pályázati pénzünkől finanszíroztuk a foglalkozásokat.

Megyei és országos szakemberektől hallhattak az érdeklődők településünk római kori, államalapítás előtti és középkori életéről, a reformkori Füred fürdőkultúrájáról, az írott dokumentumokban való kutatás módszereiről. Helyismereti előadás-sorozatunk a 19. századi füredi gyermekek életével, irodalmi hagyományainkkal a 18. századtól a kortárs irodalomig és Balatonfüred természeti kultúrájával foglalkozott.

Mindig nagy gondot fordítottunk arra, hogy az ifjúságot is bekapcsoljuk a helytörténeti munkába. 2008 óta szervezünk nyári helytörténeti tábort,

amely iránt egyre nagyobb az igény és az érdeklődés. Szervezője és vezetője egyesületünk titkára.

Táj és ember – helytörténeti nyári tábor (2010)

Büszkék vagyunk a tíz éves folyóiratunkra, amelyben színvonalas írásokkal találkozhat a város múltja iránt érdeklődő olvasó. Helytörténeti kutatásokat, honismereti tanulmányokat, családtörténeteket stb. ismerhetünk meg az írásokból. A cikkek szerzői nagyrészt az egyesület tagjai, de számos levéltári, múzeumi, könyvtári szakember, Füredről elszármazott, de magát még mindig füredinek valló szerző publikált a lapban.

A folyóirat évente háromszor jelenik meg. Az újságot tagilletményként kapják meg az egyesülethez tartozók.

A Balatonfüred Városért Közalapítvány ez ideig 60 könyvet jelentetett meg. Ezekből 27 kiadvány szerzője illetve szerkesztője egyesületi tagunk.

Önkormányzatunk egyre több helytörténetet érintő kérdésben kéri ki véleményünket, és lehetőségeihez mérten támogatja egyesületünk szakmai munkáját. Programjainkat a tagdíjon kívül az elnyert pályázatok segítségével valósítjuk meg.

Tagjai vagyunk a Megyei Honismereti Egyesületnek.

Elfogultság nélkül írhatom, hogy tagjainkat a múlt iránti felelősség, a tenni akarás, a hagyományörzés és ápolás, a szorgalmas gyűjtő és kutatómunka jellemzi.

Talán ezt igazolja az az elismerés is, amelyet 2007-ben az Országos Honismereti Szövetségtől kaptunk. Munkánkat emléklappal jutalmazták.